

Sanna Kailanto

30.5.2022

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntöne 6.6.2022 VN/33337/2021

Hallituksen esitys laiksi huumausainelain muuttamisesta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi huumausainelain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan, että hamppu, joka sisältää THC:tä, määriteltäisiin huumausaineeksi. Huumausaineella ei kuitenkaan tarkoitettaisi hampun siemeniä, jotka ovat erillään kukinnosta. Hampun viljely säädettäisiin ilmoituksenvaraiseksi, ja viljely olisi sallittua vain kuidun tai siemenen tuottamiseksi. Hampun viljely käytettäväksi huumausaineena taikka huumausaineen valmistuksessa tai tuotannossa säilyisi jatkossakin kiellettyinä.

Hampun kasvinjalostus säädettäisiin luvanvaraiseksi. Lupaa haettaisiin Fimealta, ja luvan saamisen edellytyksenä olisi muun muassa se, että toiminnan tarkoituksena on uusien hampullajikkeiden kehittäminen ja niiden hakeminen kasvilajikeluetteloon.

THL pitää terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta hyvänä asiana, että lain muutoksilla pyritään selkeyttämään eroa huumausainetuotannon ja muun hampunviljelyn välillä. THL katsoo, että huumausaineiden saatavuuden vähentäminen on Suomessa keskeinen päihteiden käyttöä ja siitä aiheutuvia haittoja vähentävä keino. THL ei ota kantaa teollisen hampun viljelyn ehtoihin muilta osin, mutta esittää ylimääräisenä huomautuksena lakiluonnokseen hampun laillisen viljelyn seurauksena syntyvien ja kehitettävien tuotteiden markkinoinnin. Hampun lehti on yksi tapa maailmalla ja Suomessakin mainostaa hampusta valmistettuja tuotteita mm. elintarvikkeita ja kosmetiikkaa. Hampun lehti liitetään kuitenkin usein voimakkaasti myös kannabiskasvin käyttöön huumausaineena. THL esittää, että lainvalmistelussa pohdittaisiin hampputuotteiden markkinointiin ja mainostamiseen liittyviä näkökulmia, jotta sillä ei luotaisi tai vahvistettaisi huumausaineena käytettävän kannabiksen hyväksyttävyyttä tai mahdollista positiivista mielikuvaa. Mainonnan on todettu synnyttävät epävirallisia sosiaalisia normeja ja muokkaavan suhtautumista mm. alkoholiin.

Esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros ensimmäisen kerran 18.3.–3.5.2021. Silloin THL lausui, että ilmoitusmenettelyyn voisi olla luontevaa lisätä tarkennus viljelmien sijainnista esimerkiksi asutuskeskuksiin (yms.) nähden niin, ettei niistä aiheudu haittaa sivullisille. Elintarvike, kosmetiikka yms. tarkoitukseen viljellyn hampun kukinnoissa on vaihtelevia määriä huumausaine THC:tä sekä lääkkeeksi luokiteltavaa CBD:tä. Vaikka kukintojen käyttö ei olekaan sallittua, niitä muodostuu joka tapauksessa. Peltojen sijoittelulla voitaisiin vaikuttaa siihen, että kukinnot eivät olisi helposti saavutettavissa, eikä eteenkään lapsille aiheutuisi näin terveydellistä vaaraa. Tämä oli huomioitu uudessa esityksessä niin, että pellon sijaintitieto ilmoitetaan valvovalle viranomaiselle.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Tiina Laatikainen